

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

ТИЖНЕВИЙ ЗВІТ ПРО РИЗИКИ У СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

**10 ТИЖДЕНЬ 2019 РОКУ
(4 БЕРЕЗНЯ – 10 БЕРЕЗНЯ)**

АКТИВНІ СПАЛАХИ

В Україні епідемічна ситуація щодо захворюваності на кір залишається неблагополучною. За оперативними даними, показники захворюваності на кір за звітний тиждень знизились на 12,0% (2 235 випадків), порівняно з попереднім тижнем.

Захворюваність на кір за звітний тиждень

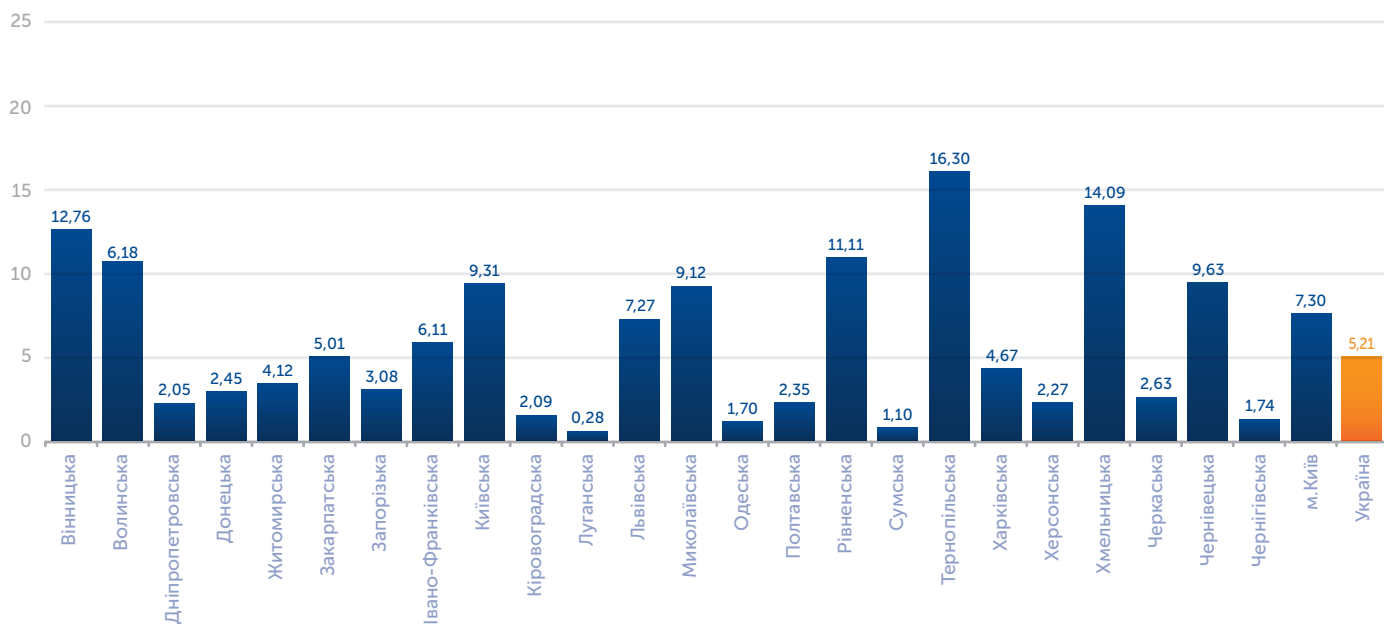
	За звітний тиждень	З початку 2019 року
Захворіло на кір усього	2 235	28 686
у тому числі дітей	1 183	15 887
Лабораторно підтверджено	255	2 209
Госпіталізованих	339	17 147
у тому числі дітей	622	8 400
Летальних	0	10

За звітний тиждень найвищі показники захворюваності на 100 000 населення на кір зафіксовано у Тернопільській (16,3); Хмельницькій (14,1); Вінницькій (12,7); Рівненській (11,1); Чернівецькій (9,6); Київській (9,3); Миколаївській (9,1) областях; загалом по Україні — 5,2.

Рис. 6. Кількість захворілих на кір осіб з початку 2019 р.*

Кількість захворілих на кір за звітний тиждень поточного року**

* Абсолютне число
** Інтенсивний показник на 100 000 населення

Рис. 7. Кількість летальних випадків внаслідок кору з початку 2019 р.

СТАТИСТИКА СПАЛАХІВ ІНФЕКЦІЙНИХ НЕДУГ ЗА ЗВІТНИЙ ТИЖДЕНЬ

За звітний тиждень, окрім спалахів кору, зареєстровано спалах гострої кишкової інфекції (ГКІ) та спалах ротавірусного ентериту.

Інфекційна хвороба	Кількість спалахів	Область/ місто	Кількість постраждалих	Ймовірна причина
ГКІ	1	Сумська область, м. Конотоп, Дошкільний навчальний заклад №10 «Ялинка»	4 хворих	З'ясовується
Ротавірусний ентерит	1	Дніпропетровська область, м. Дніпро, КЗО «Дошкільний навчальний заклад № 16»	6 хворих	З'ясовується

СТАТИСТИКА ЗАХВОРЮВАНOSTІ НА ГРИП ТА ГРВІ ЗА ЗВІТНИЙ ТИЖДЕНЬ

- Протягом звітного тижня на грип та ГРВІ захворіли 154 408 людей, 66,3% з яких — діти віком до 17 років.
- Порівняно з минулим тижнем, рівень захворюваності серед дорослих і дітей віком до 17 років зменшився на 14,5% і 13% відповідно; загалом інтенсивний показник захворюваності склав 401,1 на 100 000 населення, що на 22,7% менше епідемічного порога по Україні.
- Епідемічні пороги не перевищено у жодному регіоні.
- У країні низька інтенсивність епідемічної активності грипу і ГРВІ та регіональне географічне поширення.
- За звітний тиждень зареєстровано два летальні випадки внаслідок грипу, що підтверджено методом ПЛР. Із початку епідемічного сезону грип забрав життя 47 українців, зокрема семи дітей віком до 17 років. Жоден померлий не був вакцинований проти грипу.
- За результатами лабораторного обстеження методом ПЛР 53 зразків матеріалів у 24,5% отримано позитивні на грип результати, у циркуляції абсолютно домінують віруси грипу типу А.
- Упродовж звітного тижня проти грипу вакциновано 49 людей, а з початку епідемічного сезону — 161 507.

ІНШІ СИТУАЦІЇ

Інформація про реєстрацію захворювання на хантавірусну інфекцію (геморагічна гарячка з нирковим синдромом).

Ретроспективно зареєстровано один випадок геморагічної гарячки з нирковим синдромом у мешканки м. Київ. Вірусологічна референс-лабораторія ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України» за допомогою імунофлюоресцентного аналізу отримала діагностичні титри JgM та IgG до хантавірусу. Хвора лікувалася в Олександрівській клінічній лікарні у січні 2019 р. Виписана на початку лютого після одужання з діагнозом «Гостре респіраторне захворювання; негоспітальна лівобічна пневмонія; подагра, подагричний артрит, з ураженням нирок». Остаточний діагноз після отримання лабораторних даних змінено на «хвороба, викликана хантавірусом (геморагічна гарячка з нирковим синдромом), легкий перебіг».

За звітний тиждень зареєстровано чотири випадки харчового отруєння:

- **Три випадки ботулізму**, внаслідок яких захворіло троє осіб.:

- у Львівській області — один випадок (один хворий);
- у Тернопільській області — один випадок (один хворий);
- у Хмельницькій області — один випадок (один хворий).

Протиботулінічну сироватку введено всім хворим.

- **Один випадок отруєння дикорослими грибами** у Запорізькій області, внаслідок якого захворіла одна особа.

СИГНАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ

Одне позачергове повідомлення щодо завезеного випадку **малярії** у громадянина України, який протягом останніх двох місяців працював у Анголі. Розпочато специфічне та симптоматичне лікування, триває епідеміологічне розслідування.

За результатами моніторингу інтернет-повідомлень та отриманих позачергових повідомлень реалізовано **27 заходів реагування та оцінювання ризиків**, зокрема, щодо результатів епідеміологічного розслідування випадків ботулізму в м. Київ, у Львівській, Тернопільській, Хмельницькій, Житомирській областях, отруєння дикорослими грибами у Донецькій, Запорізькій областях, інгаляційного отруєння невідомою речовиною у ЗОШ № 30 м. Чернігова (сім школярів було госпіталізовано до обласної дитячої лікарні з метою спостереження їхнього загального стану); розгляду інтернет-повідомлень щодо отруєння чадним газом у Чернівецькій (постраждала дитина 2012 р. н.), Полтавській (постраждала 66-річна жінка), Івано-Франківській (померло подружжя — 66-річний чоловік та 63-річна жінка), Київській (постраждали чотири особи, з них троє померло: подружжя та їхня доросла дочка), Донецькій (постраждали чоловік 1955 р. н. та жінка 1995 р. н.), Львівській (постраждало 16 осіб, з них померла одна 73-річна жінка) областях — консультаційні заходи, підготовка інформаційних матеріалів, відповіді щодо запитів на публічну інформацію.

ПОВІДОМЛЕННЯ ММСП

Отримано одне повідомлення з інформаційного сайту ВООЗ щодо подій для національних координаторів з питань ММСП (WHO Event Information Site for IHR National Focal Points).

Оновлення ситуації щодо захворюваності на гарячку денге в Західному Тихоокеанському регіоні в період листопад 2018 р. — лютий 2019 р.

Гарячка денге є найбільш поширеною трансмісивною хворобою в Азії, і понад 70% населення світу, яке живе в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, підпадає під ризик цього захворювання. Останнім часом позасезонне збільшення кількості випадків гарячки денге спостерігають у кількох країнах і районах Західного Тихоокеанського регіону (WPR), зокрема у Камбоджі, Лаоській Народній-Демократичній Республіці, Малайзії, Новій Каледонії, В'єтнамі й на Філіппінах. Фактори, що сприяють позасезонному зростанню, — зміна серотипу або введення нового серотипу з іншої ендемічної країни та оптимальні кліматичні умови для комарів-переносників.

Чотири серотипи вірусу денге (DENV-1, DENV-2, DENV-3 і DENV-4) циркулюють у WPR, але епідемії, зумовлені DENV-1 та DENV-2, були дещо більшими. Останнім часом змінився головний серотип збудника, що циркулює в деяких країнах/районах, як-от Лаоська НДР, Малайзія, Палау, Волліс і Футуна. У Лаоській НДР DENV-4 був переважним серотипом у 2016 та 2017 рр., але 2018 р. частка DENV-2 збільшилася до 40%, а DENV-4 — зменшилася до 44%. У Малайзії частка DENV-2 збільшилася із середини 2018 р., а DENV-3 — зменшилася. У Палау виявили DENV-3 вперше після запровадження епідемнагляду 2001 р., а влада Волліс і Футуна нещодавно повідомили про перші випадки місцевих DENV-2. У лютому 2019 р. Острови Кука повідомили про перший кластер локально набутого DENV-1 з 2016 р. Під час останнього спалаху гарячки денге у 2009 р. переважав серотип DENV-4. Зміна серотипу або введення нового серотипу може вплинути на сприйнятливість організму людини до інфекції денге і важкість захворювання. З урахуванням міжнародних подорожей, різноманітних екологічних та соціальних факторів тихоокеанські острови особливо вразливі до гарячки денге.

Aedes aegypti є основним переносником у WPR. Однак були ідентифіковані також інші переносники, зокрема *Aedes albopictus* і *Aedes polynesiensis*. Загалом по регіону епідеміологічний нагляд за переносниками неоднорідний. У грудні 2018 р. Сінгапур виявив збільшення популяції комарів *Aedes aegypti* на 40%, порівняно з груднем 2017 р.

Нижче наведено резюме епідеміологічної ситуації в окремих країнах.

У **Новій Каледонії** спалах гарячки денге продовжується з листопада 2018 р. У період між 1 та 8 епідеміологічними тижнями (EPW) 2019 р. було зареєстровано 752 лабораторних або клінічно підтверджених випадків, зокрема 53 госпіталізації та одну смерть. DENV-2 є переважним серотипом (100% типізованих випадків).

У **Палау** з 1 грудня 2018 р. до 6-го EPW 2019 р. повідомляли про 77 випадків гарячки денге, з них 47 (61%) були серотипу DENV-3. На сьогодні нема відомостей про випадки смерті або госпіталізації. У 2017 р. DENV-2 був переважним серотипом.

У **Камбоджі** збільшення частоти захворювання на гарячку денге спостерігають із жовтня 2018 р. З початку 2019 р. на 5-му EPW було зареєстровано 1 891 випадок і три смерті. Це більш ніж утричі перевищує дані за аналогічний період 2018 р. (492 випадки та одна смерть). Кількість зареєстрованих випадків за останні чотири тижні перевищує пороговий рівень.

У **Лаоській НДР** між 1 та 7 EPW 2019 р. зареєстровано 737 випадків гарячки денге та дві смерті. Щотижнева кількість повідомлених випадків знизилася за останній місяць. Однак порівняно з тим самим періодом попередніх п'яти років, захворюваність на гарячку денге тримається епідемічного рівня.

У **Малайзії** між 1 і 8 EPW 2019 р. зареєстровано 21 030 випадків і 35 смертей, порівняно із 7 848 випадками (17 летальними) за аналогічний період 2018 р. Кількість випадків зростає з 37-го EPW 2018 р.

На **Філіппінах** між 1 і 7 EPW 2019 р. зареєстровано 25 545 випадків гарячки денге та 110 смертей. Це на 132% вище, порівняно з аналогічним періодом 2018 р. (10 980 випадків та 51 смерть), однак залишається в межах епідемічного порога.

У **В'єтнамі** між 1 і 6 EPW 2019 р. повідомляли про 26 207 випадків і одну смерть. На південний регіон В'єтнаму припадає 70% загальної кількості випадків. Незважаючи на те, що кількість випадків зменшується, вона досі перевищує поріг настороженості — із 41-го EPW 2018 р.

Додаткова інформація щодо ситуації з гарячкою денге у WPR доступна за посиланням: <https://www.who.int/westernpacific/emergencies/surveillance/dengue>.

Збільшення кількості випадків гарячки денге в регіоні не є незвичним. У регіонах, де ця гарячка є ендемічним захворюванням і циркулюють одночасно кілька серотипів вірусу, коливання захворюваності та поширеності серотипу очікувані. Проте деякі країни WPR повідомили про підвищений рівень захворюваності протягом останніх місяців. Глобалізація, висока мобільність населення та екологічні фактори, зокрема кліматичні зміни, відіграють значну роль у життєвому циклі та поширенні вірусу гарячки денге. Тривалий дощовий сезон чи позасезонні дощі також пов'язані зі збільшенням захворюваності на гарячку денге.

Завезення нових серотипів вірусу може збільшити кількість важких випадків захворювання внаслідок низького імунітету населення та відмінностей у клінічній картині. Проте ранній доступ до медичних послуг та належне лікування можуть пом'якшити серйозніші наслідки та знизити рівень смертності. Низька поінформованість про інфекцію денге серед широкої громадськості, недостатні знання для визначення випадків цього захворювання, а також подібна до інших захворювань клінічна картина і відсутність наборів діагностичних експрес-тестів серед медичних працівників теж можуть сприяти значному зниженню кількості випадків. У понад 80% людей, інфікованих гарячкою денге, захворювання має безсимптомний перебіг, тому циркуляція вірусу може залишатися непоміченою — і це підкреслює важливість надійних систем епідеміологічного нагляду та постійних заходів боротьби з переносниками.

Таким чином, головні пріоритети для держав-членів мають бути спрямовані на посилення епідемнагляду, вдосконалення клінічного менеджменту, відповідну комунікацію про ризики та сталий контроль за переносниками, оскільки існує потенціал для подальшого збільшення випадків захворювання на гарячку денге в Західному Тихоокеанському регіоні ВООЗ.

ІНФОРМАЦІЯ ЗА ДАНИМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО НАГЛЯДУ (TESSY)

1

Щодо випадків шкірного лейшманіозу в Алжирі, Лівії та Тунісі.

За даними ЗМІ, зростає кількість випадків лейшманіозу в Алжирі, Лівії, Тунісі.

В **Алжирі** збільшення захворюваності на шкірний лейшманіоз зафіксовано 2018 р. в районі Гардая: 444 випадки, порівняно з 323 у 2017 р. та 383 у 2016 р.

У **Лівії**, за даними ЗМІ, що стосуються органів охорони здоров'я, за останні шість місяців зафіксовано щонайменше 5 000 випадків, більшість із яких походять із заходу від Тріполі. У доповіді згадується, що ця кількість може бути недооцінена.

У **Тунісі** ЗМІ повідомляють про 1 318 випадків у регіоні Гафса станом на 16 лютого 2019 р., що втричі більше, порівняно з 2017 р.

Лейшманіоз — це тропічна/субтропічна хвороба, спричинена найпростішими *Leishmania*, яка поширюється після укусу інфікованими москітами.

Захворюють на лейшманіоз в усьому світі, зокрема на узбережжі Середземного моря. Існує ризик появи шкірного лейшманіозу у Південній Європі через достатню поширеність переносників. Запобігти цьому допоможуть ефективний епідемониторинг і своєчасне лікування всіх випадків лейшманіозу в людини. Найкращим способом уникнути інфекції для мандрівників є захист від укусів москітів.

2

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) опублікувала резюме нових керівних принципів щодо профілактики передавання статевим шляхом хвороби вірусу Зіка. Оновлені рекомендації передбачають правильне та послідовне використання презервативів або відмову від статевих контактів для сексуальних партнерів протягом трьох місяців для чоловіків і двох місяців для жінок після можливого інфікування вірусом. Щоб знизити ризик передавання статевим шляхом від інфікованого партнера вагітній жінці й уникнути зараження плоду вірусом Зіка, рекомендовано використання презервативів або утримання від статевих контактів протягом усього терміну вагітності.

Детальну інформацію щодо рекомендацій ВООЗ можна знайти за посиланням: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/311026>

Джерело: **European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC)**

Щодо подальшого розповсюдження, перекладу або копії змісту звертайтеся за адресою: info@phc.org.ua